

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányzószékben.

Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök beszédje Szt. István király napján.

Vértanui népek, milyen a magyar is, szeretnek történeti hivatásuk sugárzatába beleállni s a multnak nagyságán elmerengeni. Fölsóhajtunk ilyenkor mi is a költővel, hogy „Hej nagy volt hajdan a magyar, nagy volt hatalma, birtoka, magyar tenger vizében hunyt el észak, kelet, dél hulló csillaga;” mikor pedig imádkozunk, akkor is siró vággyal a multba tekintünk s mondjuk: „hol vagy István király? téged magyar kíván!” Ez az édes melachólia sehol sem szállhatja meg a hívő lelkét jobban; De a szellemi világban, hol szakadatlan folytonosság uralkodik, hol a gondolat s érzésnek szikrája, éppúgy mint akár a természetben a földnek porszeme, nem vész el, s hol az idő örökkévalósággá válik, hallom a siró szóra a feleletet: Itt vagyok, — ne keress a sirban, hiszen haladásod, vívódásod után járok s kilencszázados multból bár, de biztatón nézlek, — nemcsak nézlek, de védlek s vezetek! Jobbom, melyet „szent jobb kéznek” hisz, száraz már, de a lelkem él, szellemem kihát s ezzel a szellemmel, mely fölfogást és hitet nyújt, mely lelket világosít s szívet melegít, szeretnélek beoltani, hogy érezd,

hogyan vagyok, és élek, hatok és mozgatok! Igen a multba mi csak azért térünk, hogy a jelenben erősebben éljük; halálról is a jobb élet miatt, keresztől dicsőség miatt, bukásról győzelmek miatt elmélkedünk: nem csoda tehát, hogy a ker. magyarság ósapjáról, apostoláról és szentjéről is a több, jobb, mélyebb, boldogabb élet miatt eszmélünk; ezért keresi őt lelkünk, ezért zárandokol emlékéhez ma is ünneplő áhitatunk.

S ugyan ennek a több, jobb s mélyebb életnek miféle kiadása az, mely minket sz. Istvánhoz vezet? Kimondom mindjárt, hogy a szentnek hitből folyó, Istenben megnyugvó s a XI. században az Isten nagy gondolatait celszerűen és sikeresen megvalósító élete az, melyre figyelmeteket fordítom, hogy azt a mi korunkban körülményeinknek megfelelően utánozzuk.

I. Az emberiség életében az ideiglenes s az örökkévaló valamiképpen egyesítve van; darab földből s darab égből, világból s az Isten országából tevődik s szövődik össze az ember világa; de az egyik korszak inkább az ideiglenes elemet, a másik inkább az örökkévalót érti meg s emeli ki, aszerint amint a korszak iránya, győzelmei és vereségei, vívmányai, vagy szerencsétlenségei vájják fejlődésének útját. Ményire eltűrt világ volt az például, melyben sz. István élt! Az ember mint félig barbár állt a természettel szemben, mellyel nem birt s melyet következképp ellenségének nézett. — A világ neki nagy titok, néma, kegyetlen szifnusz volt, melyet értelmi ereje még

alig fogott fel s melyben sok sötét, ördögi hatalmat s erőt látott. — Nézetei naivak, győzelmekről még nem igen beszélhetett s ugyancsak nem érezte magát urnak a földön, hiszen a természet erői, betegség, nyomorúság és halál uralkodott rajta. „E siralomnak völgyében, kik nyavalygunk nagy-inségben, — az ő-jelszava: — A társadalmi alakulás a kezd. legesség, hiányaival sok szenvedést hozott rá; rend helyett bizonytalanság, jog helyett erőszak uralkodott s a szolgai munka jármába lefogott nép lelkén mély szomorúság árnyéka borongott. — Ilyen korszak hisz, alázatos, vallásos; a természetet s az életet csak kétes s bizonynyára romlott értéknek nézi s természetes ösztönrel vágjuk a más világ után.

Ez alázatos, küzdelmes korszakban élt sz. István; e korszak atmoszféráját szívtá, benyomásai szerint alakult, de szentité nőtte ki magát, v. i. sikerült neki a mélységnek, a fölségnek, a krisztusi alázatnak s kegyelemnek szálait önmagában az Isten erőteljes, szép s nemes hasonmásává szőni s lelkületéből s érzületéből a kor érzésének kétes vagy hiányos elemeit s azok befolyását kizárni. Fölszívtá azt, ami erő és szépség volt korában s kizárta azt, ami tünékeny s beteges volt.

Ezért volt meg benne a középkor hite, az az alázatos, imádkozó, Isten igralmát s kegyelmét lecsdó hit; vonzotta őt az Ur. A világ hűségnyilvánvaló volt előtte; keresztüllátott délibábo hullámain; lelke nem volt kritikus; a kétely-akkor

Névnapon.

I.

Rimes sorok, csengő rimek
Mondják el, amit érezek
A mai nap, már évek óta
Igy zeng és száll hozzád a nóta
Arról a boldog érzelmekről,
Mely éled itt e szívből:
Hűséges, tiszta szerelemből,
Mely hangos szóval nem beszél,
Csak lágyan suttog, mint az erdőn
Az esti szellő langy fuvalma
S amiye van, amit csak érez,
Belézdövi egy kicsi dalba.
A dús, a gazdag, hitvesének
Ilyenkor fényes kincset ad,
Nátam, szegénynél csak az ének
A kincs, mit félve nyujtok át.
De míg a gazdag kincse sokszor
Üres szíveknek szemfedője,
A dal a szív igaz zenéje:
Szerelem, áldás zeng belőle.
Áldás terád az ég Urától,

Hogy élj sokáig boldogan
S körödben boldogok lehessünk
Teáltalad mindannyian!
Kicsiny fiad, kicsiny leányod
Váltsa valóra azt az álmod,
Amit szülői édes áldoról
Szíved oly szépen szövöget:
Kis unokáid reudbe sorba
Tipegjenek majd nénapodra
Es mondjanak rád csacska ajkkal
Áldásul csengő verseket . . . .

II.

Irom e verset gyorsan, gyorsan,
Mig te a többit másolod.
Látod, a Múza nevednapján
Engem de szörnyen megfogott?!

Csengő rimekben, verssorokban
Világra jönek gondolat,
Mely mások mint mag a fölven
Szívbem rejtve lenn marad.

Pedig beh sokszor mosolyog rám
Liget magánya, uapsugár

S poétalelkem műsacsókra
Ilyenkor is hiába vár.

S ma ködhomályban, zord hidegben
Szívemben mennyi vers fakad . . .
Sejt-e kincsem, miért van így ez? . . .
A Múza lám te vagy magad! . . .

Szemlér Ferenc.

Rokonlátogatás.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Körutazást teszek rokonaim között. Az utazás tele van epizodokkal.

A dunaföldvári hajóállomáson vagyok, a parton állunk mindnyájan, várjuk a hajó kikötését. Egyszer csak odalép az állomásfőnökhöz egy gyerek kinézésű, félig uriasan öltözött suhanc és kéri, engedje meg neki, hogy a jegy utólagos fizetése mellett Budapestre utazhassék: ott majd édesapja kiváltja. Az ifiur azt állította magáról, hogy pincér és helyet kereset, de nem kapott. Pénze nincs, nem tud hazamenni. — Az állomásfőnök erre nevetni kezd.

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTAL NE-FELE ÜZLETHELYISÉG —

Mai lapunk 6 oldal.

FJNb0000011

még nem ütötte föl fejét s a tekintély a földön Isten nevében intézkedett. Hogyan tudott István király imádkozni azokban a sötét, alázatos, román templomokban; hogyan borult meztől a kereszt előtt térdre, hogy lelkébe nyomódják a Megváltónak, az ég és föld királyának képe s e mély megrendülésben irántunk való szeretetből elszentvedt őt sebe!

Reménye az Isten országa felé irányult. Az akkori gyöngye ember, a vajdó élet küzdelmei közt, a siralom völgyében járva s annak nézve az egész világot, szinte természetes ösztönnel is s ügyancsak természetfeletti bizalommal kérte a segítyt, az égi erőt. Magát gyöngynek, Istent irgalmasnak is, meg erősnek is érezte. De szent István nemcsak azt az égi országot áhitotta reménylő lelke elé, hanem várta ő az Isten országát a földön is. Most, most jön el a Krisztus — mondogatták s hitték akkor sokan — s hitük telítve volt apokaliptikus reményekkel s félelmekkel. Így az örökkévalóság városában, a Krisztus országának mintegy porrája előtt sz. István lelke is tele volt bizalommal s istenfélelemmel, bánattal s reménnyel.

Az ilyen lélek lábai alatt a föld csak ptedszál, arra való, hogy tapossa s emelkijék rajta. A földet nem szereti s ha dolgozik is rajta karddal s ekevéssal, de ez a munka mind az égiért folyik. Karddal is dolgozott sz. István, de többet költött szegényeire, mint a hadsereg; a kir. trónról szívesen lelépett s járt szegények közt; erkölcsében tiszta volt s féltékenyen őrizte lelkét, mert népnél, trónjánál jobban szerette az örök életet s a végleges győzelmet.

Ellenben milyen más világ ez a mi világunk, melynek porondjáról a hitnek s kegyelemnek ez égbe nyuló hegyeire nézünk. Más világ, más világítás, más fölfogás, más érzés, más élet! A mai korszak az ember ideiglenes érvényesülésének korszaka, melyben az ész diadalait ulti s erejének már is fölébredt s megerősödött öntudatában hivatást érez a föld megőrzésére. Nem irtózik a természettől s földi életében is isteni föladatokat lát, melyek megoldását Isten tüze eléje, hogy az által is több ember, nemesebb s uribb típus legyen. Sokféle erőnek ébredését ünnepli kultúrájában, melyek izgatják, biztatják s újabb sikereknek

— Ismerlek, zsvány, te vagy az, ki tegnap hasonló csellel Budapestről Dunaföldre hajóztál és azt mondatd, hogy majd itt Weiss nagybátyád kivált, holott Weiss nagybátyád a holdban lakik, de nem itt. Ha pincér vagy, menj a pincérekhez, majd ők kisegítenek. En e jelenetnél gondoltam valamit. A végén majd megmondom, hogy mit.

Most jelenleg X. községben vagyok nagybácsiinnál. Tegnap délelben egy sánta és minden tagjában remegő ember lépett be hozzánk. Állás nélküli iparosnak adta ki magát; éhezett, alalmiznsát kért.

— Gépész voltam — mondotta — de a gép elrántott és a falhoz vágott, így lettem nyomorék. Elég furcsa magyarázat! De oly nyomoréknak nézett ki, hogy áldott lelkű nénikém épenhogy kezével nem etette. Öcsémnek, ki a huncutságokban maga is igazi mintajogász, ez sehogyszem tetszett.

— Néni! ez család!

Már megint kezdéd, — válaszol nénikém, — neked nincs szíved a szegények iránt, pedig magad is eleget koplalsz Budapesten.

Öcsém nem nyugodott, utána ment: hát uramfia, a mi nyomorékunk két botját hóna alá csapva a jó ebéd után oly vígan lejtett az utcán, mintha Öfelsége első századában ő volna a szakaszvezető. A sántaságnak, idegbajnak nyoma sem volt rajta. Ez megint iparosnak mondta magát. En megint gondoltam valamit, minijárt megmondom, hogy mit.

Ebéd alatt természetesen erőli folyt a beszé-

fölséges látóhatásait nyitják meg előtte. Lát ő is ellenséges hatalmakat: küzd ő is hullám, villám, bacillus ellen, de küzdelmeiben győzelmekről beszél s sikereinek ingerei közt jobb világról álmodik. S ugye jó teszi?!

De ha így van, s ha győzedelmesebb a modern ember a XI. század jobbágynál, mit akarunk akkor mi sz. Istvánnal, mit keresünk nála, mit kívánunk tőle? Azt keressük, azt kívánjuk, ami gyöngye s hiányos bennünk, s ami erős s életteljes benne. Nem földet, nem szántóvasat, nem is kardot kérünk tőle; ahhoz jobban értünk; de amihez nem értünk, s ami benne oly fölségesen megnyilatkozott, azt kérjük tőle: hitet, örök reményt, bizó, megnyugtató lelket; eszményiséget, tiszta erkölcsiséget, lelkiismeretességet! Mert hiszen haladunk, hogyne haladnánk s fejlődünk is s mindezzel Isten napszámában állunk, de elfelejtjük Istent s a lelket s betegei vagyunk a földnek azért, mert elhanyagoljuk az eget. Istent felejtani s lelket elhanyagolni pedig rémes hanyatlás volna, melyért a leggyőzedelmesebb haladás sem kárpótolna.

De hát úgy nézünk-e ki voltaképen, mint akik kárpótlást keresünk Istentől, lélekért, örök életért világnál, kulturánál, jó életnél? Az-e a mai világ arcúta, hogy felede az örök kérdéseket, győzeimi mámorban ölelje a földet? Szó sincs róla. Hisz tudományunk minél tovább halad, egyre rámutat, hogy éter és durva anyag közt úgy látszik nincs különbség s hogy az anyag szinte szellemmé, valami felsőbb energiává válik a radioaktivitásban. Hogy állunk az örök élethez, mi, kik a fejlődésben a természetnek alapörvényét tiszteljük s kik e törvény érvényesülésének végtelen perspektívákat nyitunk? Már csak nem ellenezhetjük ezt az örök életet s szívesen veszszük a hit szavát, hogy van, a siron túl is van élet s itt érvényesül végleg az az érték, melyet az ember egyéniségében rejt. Mi a szolidaritásnak s társulásnak vagyunk hivei, de bizonyára nem az egyéniség kicsinylésére; hisszük tehát azt is, hogy az erkölcsi felelősség letörhetetlen hatalma társuláson, szövetkezésen, szolidaritáson s szocializmuson túl érvényesülni akar s a halál, a nagy individuális hatalom, amennyiben minden összekötötést s kapcsolatot szétszakít s az embert

getés. Nagybácsiim közben más históriát beszélt el.

Egy-két évvel ezelőtt egy asszony úgy 12-14 év közül levő gyereket tolt be hozzájuk talicskán. Az egyik lába kifordítva nőit és a térdnél összehuzódott. Anyja szavai szerint születésétől kezdve volt ily nyomorék. Nénikém túlságosan érzékeny szíve most sem tagadta meg magát, nem volt farkat az ételben, még pénz is adott neki. Az asszony a talicskát a nagykapun akarta kitolni. Estefelé járt már az idő épen jöttek haza a tehnek. Az egyik igen szeretett öklelőzni. Az idegenek ugylátszik nem tetszettek neki: nekik ment. Az asszony erre ledobja a talicskát, futásnak ered, a következő pillanatban a megszánt nyomorék is felugrik, anyja után iramodik, mint a nyíl úgy fut s egy pillanat múlva már elkerülte anyját. Megjegyzem, a „nyomorék“ mégcsak nem is bicgett.

Öcsém tapsolt, mikor ezt hallotta. Nénikém röviden csak ennyit mondott: a család miatt nem lehet az igazi szegényeket az alalmiznsától megfosztani, továbbra is mindenkinek adok. En megint gondoltam valamit.

Mind a három láza jellemű és már züllött, kétes tagja a társadalomnak: mindegyik család. Nyomorult, mert nincs kenyere. De nincs szánya-lomra méltóbb mert betegesbb a lelke: s.óval elesett ember. Nem megvetni valók tehát ezek; hanem hozzá kell látni az orvosulásukhoz.

Külön megjegyzendő is van itt. — Az első két esetben szembetűnő, hogy iparos mindkettő. Az utóbbi esetben kirívóan bántó a visszaélés mások jó szívével.

önértékére szorítja, figyelmeztet rá, hogy minde-nünk a lélek belső világa s a lelkiismeret rendezettsége. Ezekben a fételeken sem haladás, sem kultúra, sem a századok vívmányai nem változtatnák. A lélek mélységeit sem kitölteni, sem áhidálni nem lehet; óceánok azok, melyeken az örökkévalóság s az erkölcsi törvény fölsége tükrözik; óceánok abban a tekintetben is, hogy bár szántsa is fel tükrüket a korszerű eszmék s vívmányok csatája, korbácsolja is föl sirjukat a kétség és tagadás viharja: se baj; a mélységbe, az erkölcsi felelősség öntudatába, a nagy kötelességek átérzésének az örök sejtelmeknek mélyeibe ez a vihar el nem hat; ott csend van s e csendben lakik az örök vágy, a jobb élet vára s e csendben szólal meg az Isten biztató s hívó szózata.

Mi tehát kulturemberek, bizvást tekintünk sz. Istvánra; érezzük, hogy nemcsak csont az ő csontjából, vér az ő vérből, de lélek is vagyunk az ő lelkéből; vágyunk, igényünk, kötelemünk a régi; eszményeink is az ő égboltjának csillagai; legyen hát meg bennünk az érzék az örök hit s remény iránt, — forrjon föl bennünk a sz. lelkesülés, mellyel ragaszkodunk Istenhez s Krisztushoz, akitől elszakadni lelki válság és nagy csapás, de soha a kultúra s a haladás követelménye.

Ne féljünk visszanyulni távoli korok hitébe s elzáródokolni kéncszázad emlékeihez s ne hallgassunk azokra sem, kik mondják: többet tudunk, többet bírnak, minék mennénk okulni s lelkesülni a régi multba? Ugye kiaknázuk a közszenrétegeket, azokat az erőtelegeket, melyeket a régi évezredek erőiben s mocsaraiban raktározott el számunkra a gondviselés? Ugye kiemeljük a sziklapadokból az aranyat, melyet fémes földekből, nem tudom, víz-e vagy tűz választott ki számunkra? Ugye kiássuk s ragyogó aranyfoglatatba, koronáinkba s gyűrűinkbe foglaljuk az évezredek homályban pihenő ékköveket, melyeket a természet kincstára őriz? S jól tesszük, ha az erőt, ha a kincset, bárhol legyen, az emberiség javára fordítjuk. De tegyünk így a szellemi világ s a történelem kincseivel is. Régi korok hite, a szentek lelki világa számunkra óriási örök s kincsek telepei; hatoljunk beléjük; ott találjuk föl a tiszta érzések aranyát, ott a eszmények

A két példa mutatja, hogy az iparos osztály nívója mennyire kétes, mikor ily egyéneket nevel minden erőmegfeszítés dacára is, és hogy iparrendszerünk — talán ennek kellett volna az első konklúzióknak lenni — mennyire hiányos és tökéletlen. Két nagy hiány tűnik itt elő. — A helyközvetítés és a munkásbiztosítás kérdése elől kitérni többé nem lehet. — Ha ily elterjedt és ennyire nyitak a sebek, hogy lépten-nyomon rábukkan az ember, lelkiismeretlenség azt elhanyagolni, de még nagyobb lelkiismeretlenség ezek mellett érzéktelenül tovamenni. Az a pincér naplopó lesz, mert akarva sem dolgozhat; a szegény gépész meg, bár huzta az igát, mig birta, most, hogy megrokkant, mehet a végromlásba. Nem nyílt sebek ezek — már a rothadás stadiumában vannak, melyből búz árad ki, mely csak egy nővénynek jó: a szociáldemokrácia gombájának. Mert megjegyzem, a mint előbb van a sebet vágó szurás s csak azután a genyes rothadás, ép így a mi esetekben is előbb volt az ok s csak azután az okozat, előbb a munkanélküliség, azután a munkátlanság, előbb az elhagyatottság azután az erkölcsi züllés, rothadás.

Nyílt utak ezek a szociáldemokráciához. Elszomorító volna azonban, ha minket munkára csak a félelem és nem a szociális érzék sarkalna. Az a kör, a rothadó seb a társadalom testén van és pedig nem is egyedül. A társadalom nyög kinjában, tengelyek nyikorognak, kerekek zuzódnak: recseg az egész alkotmány. Nincs senki ki segíteni óhajta?

Maradjunk csak az iparosoknál.

ragyogó klenodiumait, ott mindenekelőtt a lélek hevét, mely századokon keresztül sem vesztette el sugárzását, most is melegít, mozgat és emel. Ily érzéssel, ily célokkal szabad a multha elzáródokolni. Azt mondja ugyan Emmerson, hogy boldogok a népek, melyeknek nincs történetük; de ezt csak úgy értelmezhetjük, ha ez a történet haladásuk, gátja, ha nem viszi előbbre, hanem megkötöi őket. Ha pedig a történelem, az elmélyedés, az öntudatra ébredés, a lelkesülés forrása, akkor népeket nevel és boldogít, s így ellenkezőleg: boldog a nép, melynek ilyen története van. István király is darabja ily történelemnek, tehát emelője a legmodernebb nemzedéknek is, nevelője a szentek unokáinak. Éljen hitünkben, szívünkben, gyuladon ki emlékezetünkben, hogy felgyalassza a keresztény szeretetet s tetterőt, melynek erejében nemzet, haza, egyház, lélek boldog fényre derül. Amen.

UJDONSÁGOK.

— **Szent István napja.** Ragyogón derült nap mellett ünnepelte ősi városunk közönsége szent István királyunk névünnepét. A közönség óriási számban vett részt az ünnepségen, a nép élén ott láttuk a polgári és katonai hatóság előkelőit. Örömmel láttuk, hogy a városi és megyei tisztikar, valamint a városi törvényhatósági bizottság tagjai Saára Gyula dr. polgármesterrel egy szóvala teljes számmal vettek részt az ünnepi körmeneten. A körmenet után megyéspüspökünk szent misét celebrált, mely alatt szentbeszédet mondott. A beszéd szépsége, mélysége valósággal elragadta a hallgatókat. Lapunk vezető helyén egész terjedelmében közöljük. Déiben a megyéspüspök beszédét adott, amely alatt a következő nagyhatású beszédét mondotta:

— Ha az ember azoknak a nagy, vezető, világnemzeteknek zászlója alá áll, amely végig suhog Amerikán, az Océánon, Európán, ugyan csak összetöporodik a szíve, hogy ilyen kicsinyek vagyunk. Bámuljuk a szellem és erő nagy csatáit, melyeket ők vívnak, csodáljuk a sikereket, mélyeket ők aratnak. És mégis — ha azt a kérdést vetem fel: hát mi legyen velünk, csak egy felelet van: munkában, elkeseredésben, eszményi-

Németországban általánosan kötelező a betegség esetére való biztosítás. A betegsegélyező-egyleteknek négyféle alakjuk van. Közülük az iparos osztálynak kiválóan megfelelő helyi betegsegélyező-egylet. Rendszeren iparágak szerint oszlik meg, de van közös is (Hannover). Rendszeren a céhek vezetik. — A heti betét kétharmadát az alkalmazott, egyharmadát az alkalmazó fizeti. — Ezekhez csatlakozik a kiegészítő betegsegélyező-egylet (Zuschussker.). Németországban legnevezetesebb a düsseldorfi, mely az egész Westfália és Rajnavidékét behálózta. Ezeknek céljuk, hogy a már biztosítottakat még egyszer biztosítja, hogy így betegség idején a két kassza oly napi segílyt adhasson, mely körülbelül megegyezik a napi bérrrel. A megkülönböztetés a rendes és a kiegészítő betegsegélyező-egyletek között onnan ered, hogy a rendes mindenkire kötelező, a kiegészítő azonban nem. A munkápteletenség esetéről az általában kezelte, szintén általános kötelező biztosítás gondoskodik.

Ily rendszer mellett lehetetlen szerencsétlenség miatt koldusbotra jutni, de még inkább a szerencsétlenség neve alatt csalni.

A helyközvetítést a nyilvános állami munkaközvetítők végzik, hol a helyközvetítésért minden munkás 10 pfenniget, 12 fillért fizet. Ezt azonban az iparosok ritkán veszik igénybe. Sokkal nevezetesebbek a kath. egyletek (kath. legényegylet, kereskedők egylete és c) a céhek.

A céheknek az iparterén nagy a jelentőségük. A legutóbbi törvény szerint városok szerint az iparosok többsége, kimondhatja a céhek kö-

ségben, kulturális tevékenységben hűségesen tartani történelmi hivatásunkban, hiven teljesíteni azt a nagy napszámot, mit Isten ránk rótt. Megtartani örökségünket, azt a hitet, mit szent István adott, azt a földet, a mit ő szerzett, hogy ki ne csusszék lábunk alól, főleg pedig azt a szívünk-ből nőtt, mert vérünkben, csontunkból való népet kell elsősorban az intelligenciának felkarolnia, szervezettel gondoznia, hogy így betöltsse a régi helyét, a régi hivatottsággal. Nem szabad elzárkózni a néptől. — Üdvözlő vendégeit, mert azt hiszi, hogy ez a gondolat viszhangra talál mindnyájuk lelkében. Legyünk egyek — intelligencia és nép, katonaság és polgárság, a közös haza, király és a régi nagy tradíciók szeretetében s ez utóbbiak követésében is.

Ha így összetartunk, lesz siker a zászlón, áldás a kézen, dicsőség a hazán. A mint összetartunk, úgy éljünk, úgy éltesen, úgy segítsen minket az Isten!

A diszembédre a következők voltak hivatalosak:

Saára Gyula dr., Konecz Frigyes, Teleházy János, Kuthy József dr., Kelemen Béla, Mészáros József, Belopotoczky József, Mészáros Ferenc, Kövesy István, id. Almássy Ferenc, Hantos Kis Mihály, Kováts Ferenc, Dietrich Szilárd, Kristóf Károly, Antal Ferenc, Paulusz István, ifj. Lits Ferenc, Szuborits Jenő, Flaskár József, Krécsy Miklós, Krenc Ignác, Karl István, Schoreticz Nándor, Almássy János, Bierbauer Viktor, Halla János, Szakolczay Lajos, Kerekes Lajos dr., Tóth Artur, Mohay Lajos, Szüts Jenő, Tar József, Polczér Péter, Bilkei Ferenc, Schlammdinger Jenő dr., Nagy Ignác, Szirbék József, Kisteleki Károly dr., Say Ferenc, Scheirich Antal, Posits Mihály, Simon Sándor, Kneifl Ferenc dr., Hammer Mihály, Rostaházy János, Pausch Rafael, Lauschmann Gyula dr., Stüller József, Klauz György dr., Peák János, Eisenbarth Károly dr., Károly János, Weber Viktor, Szenczstein János, Fricay Richárd, Klöckner József, Szalzygruber József.

Ilt közöljük azoknak névsorát, kik Ófelsége névünnepén megyéspüspökünk diszembédjére hivatalosak voltak:

Gróf Széchenyi Viktor, Szüts Jenő Jeszszky Andor, dr. Saára Gyula, Reé István, Turján József, Kálmán Lajos, Havranek József, Ujházy Sándor, Schaller Flóris, dr. Váradi Károly, Rauscher Béla, Zalai Mihály, Károly János, Kuti Márton, Komáromy Károly, Mayer Károly, K. Horváth István, Tamás Vilmos, Platz Bonifác, Tóth Aladár, dr. Révy Ferenc, Kálmán Vince, Balassa Sándor, Hübner Károly, dr. Szabó Elemér, dr. Előd Gyula, Balogh Ferenc. Vajda Géza,

telező voltát. S ezzel találkoznak Németországban ugyszólván mindent. Havonként jönnek össze, hogy közös ének és egy-egy szakeladás mellett megbeszéljék a teendőket, meghatározzák a munkatarifát, a legények bérét. Egy idősebb mester vezeti a helyközvetítést (helyben ingyen, idegenben az ottani céh révén a bélyeg ellenében). Van otthonuk az átutazók és munkanélküliek számára. Munkásságuk több pontja megegyezik a kath. egyletekével (pl. -otthon, helyközvetítés), de legkevésbé sem zárják ki egymást, oly viszonyban vannak, mint ker. szociális szakszervelet és kath. munkásegylet, az első inkább a kenyérről, a második a nevelésről gondoskodik. Hogy munkásságuk egy-két pontja közös, az nagyon is érthető. Míg a kath. egyletek csak katolikusokat és önkénynt jelentkezőket vesznek fel, a céh mindenkire kötelező, az egylet kerülőkre is, a kinek erre leginkább szükségük van, mert ezekből kerül ki mindig az alja.

Hogy kellene nálunk a bajokon segíteni, szóljanak hozzá maguk az iparosok.

Hát mi a szavam a koldulás terén divó rendszeres csalásokhoz, melyet a 3-ik példa plane kirívóan élénk állít?

Röviden ez: Szerveznünk kell a szeretet munkáját is. Szükség van a charitásra. Nem igaz, hogy törvénnyel a társadalom minden baját meg lehet gyógyítani, a szeretetnek is szervezettel és okosnak kell lenni. Hosszasan tartana e gondolatot kifejteni.

Polonydy Imre.

Vigyázó Imre, Hattyufy Dezső dr., Kelemen Gyula, Gánóczy Flóris, dr. Czapary László, Winkler Nándor, Tokay Pius, Diebálla György, Szalka János, Bölcse Iván, továbbá a helyben állomásozó törzstisztek: Nagysolymosi Konecz Frigyes, Teleházy János, Belezny István, Tatay István, Márky István, Török Gyula, dr. Réthy József, Haraszti Bernolák János, Oroszlán Arpád, Schilling János, Mayer Emil, Novotny Emanuel, Schwaikofszky Gusztáv, Engelmann Ede, Poltheimi Pólet János gr. Mehrweldt Miksa, Franzl Hugó, dr. Fagarassianu Jakab, herceg Lichtenstein Alajos, gr. Merán Ferenc, Rómay Béla, Watz János, Weber Viktor, Hauninger Ferenc.

— **Kitüntetések a csendőrségnél.** A székesfehérvári m. kir. VI-ik csendőrkörletnél a következőket tüntették ki: koronás ezüst érdemkeresztel: Halász Mihály, Szekér József, Németh Dávid, Bográz Jakab, August Sándor, Ágoston József, Máthé Elek, Szabó János I, Farkas József, I, Mohácsi Ferenc, Preisz János, Takács Antal és Németh István járásörmesterek: — Borsányi István törzsrörmester; — Spisák András és Grubics János örmesterek; — Muranyi Ignác címzetes-örmester.

— **Előléptetések a honvédségnél.** A székesfehérvári m. kir. 17-ik honvédgyalogezrednél hadnaggyá Papp Emil honvédkadémiát végzett növendék, hadapród-tiszthelyettesekké Bugyis Andor, Zsuffa Sándor, Schön Béla, Petrovits György, Molenda Dezső és Lichter János honvéd hadapródiskolát végzett növendékek léptek elő. — Legfelsőbb elismerésben részesültek még Tóth Kálmán, főhadnagy és dr. Tóth János ezredorvos, beosztva a honvédelmi miniszteriumhoz. — Városunk ismerősei közül Jurisztowszky Miklós őrnagyhadbíró a kolozsvári m. kir. VI. honvédkörletnél a Ferenc József rend lovagkeresztjével, báró Bothner Arpád ezredes a kassai m. kir. VI-ik honvédgyalogezrednél és Lauschmann Jenő százados a nagykanizsai m. kir. 20-ik honvédgyalogezrednél, beosztva a vezérkarhoz a kolozsvári m. kir. VI-ik honvédkörletéhez, a katonai érdemkeresztel lettek kitüntetve.

— **Kinevezések a közöshadseregben a cs. és kir. 12-ik dísádszerezhed hadnagyokká, kinevezettek zichi és vásonkeői gróf Zichy Ármán és márkusfalvi Orbán Károly honvéd akadémiát végzett növendékek. — A cs. és kir. 69-ik gyalogezrednél katonai érdemkeresztel tüntették ki Keil István és Seiler Gyula századosokat. — Danczinger Pál cs. és kir. 69-ik gyalogezrednél főhadnagy, mint III. oszt. számtiszt a m. kir. honvéd számlenőző hivatalnokikar tényleges állományba helyeztetett át.**

— **Tábori mise.** A Csákváron állomásozó 44-ik gyalogezred Csákvár közönség határában, künn a mezőn állított sátorban tartott tábori misével ünnepelte a király születésének 78-ik évfordulóját. A tábori misét, amelyen Eszterházy Miklós Móríc gróf családja és Csákvár egész népe is jelen volt, Rácz Endre plebános tartotta, mise alatt az ezred zenekara egyházi énekeket adott elő. Déiben az ezred tisztikara diszembédet adott, amelyen Hauska Ottó ezredes emelte ki hazafias szempontból a nap jelentőségét.

— **Eljegyzés.** Kümmel Károly fűszerkereskedő eljegyezte f. hó 20-án özv. Konich Antalné szép és kedves nevelt leányát: Csik Irénnét Székesfehérvárott.

— **Szent István napja Csákváron.** A csákvári kath. egyesületek lélekemelő módon áldoztak az első szent király 900. éves emlékének. Csákvár lánglelkű plebánosának rendezése mellett ez évben ismét ünnepély volt. Szent István király tiszteletére a kath. kör udvarán, mely földszintre állott készen az ünnepség nagyszámú jelenlétjének befogadására. Az ünnepséget a Cecilia-egyesület énekara: Reichenbach Ferenc kántortanító vezetése alatt előadott hatóságos éneke, majd Deáky Lajos uradalmi főszámvívó lelkész

katholiciásról tanuskodó megnyitó beszéde vezette be. Szedlacek János lelkes hévvel előadott szavalaat. Borián Ferenc hírlapíró előadása követte, aki Szent István szellemében való megújulásnak szükségét hangoztatta. Az ünnepi szónoklatot Lakatos Frigyes dr. székesgyeházi karkáplán mondotta, tilzes beszédében mutatott rá azokra a nemzeti veszedelmekre, amelyek elbukással fenyegetnek bennünket, ha eltérünk Szent István szellemétől. Az ünnepeket Rácz Endre plebánus szavai zárták be, aki a katolicizmus társadalmi szervezésének fokozott meg erősítése mellett lekesített. Este népes, felkösönzőkben gazdag társasvacsora volt a kath. körben.

— **Egyházmegyei hír.** Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök Kováts János Szt. György kórházi felkészít a Sz. Imre konviktusba tanulmányi felügyelővé nevezte ki.

— **Megdöbentő haláleset.** Mély és őszinte részvételt vesszük a hirt, hogy Mészner Sebestyenné szül. Eisenbarth Irma életének 21-dik évében ma dében Budapesten elhunyt. A fiatal bájós asszony két hét előtt egy kis gyermeknek adott életet, ebből kifolyólag vérmegézészt kapott, mely hashártyagyulladásá fajult s ma dében kioltotta a fiatal, kedves életet. Az elhunyt fiatal urasszony gyászos halála mély gyászba borította Eisenbarth Károly dr. köztisztelőben álló helybeli ügyvéd családját. Az elhunyt holt tetemeit városonkba szállítják. Temetése valószínűleg kedden d. e. lesz a hosszú-temető kápolnájából.

— **Nyilvános köszönet.** Néhai Laufenauer Antal elhalálása alkalmából *Havranék* Antal koszorúmegváltás címén 15 koronát adományozott a magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylet helyi főképzőtár özege és árvaalajpá javára, a melyért ez uton mond köszönetet a helyi főképzőtár választmányá.

— **A Körületi Munkásbiztosító Pénztár** szerdán este 8 órakor igazgató választmányi ülést tartott Heckenast Kálmán elnöklete alatt a város-háza nagytermében, melyet ez alkalommal teljesen betöltöttek a gyűlés iránt érdeklődők. Kisebb jelentőségű folyó ügyek s a választások megejtése volt napirenden. Ideiglenesen betöltöttek a Munkásbiztosító pénztár titkári állását is, Tóth Nándor a pénztár egyik hivatalnokának személyében. Főorvossá 28 szavazattal Friss Adolf dr. választották meg. Kecznán Livius dr. 22 Kárnik József dr. 4 szavazatot kapott. Amint halljuk, a választást a helytelen választási eljárás miatt megfellebbezték.

— **A vadászpuska áldozatai.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap este városunkban, a mely újabb jele annak a végzetes könnyelműségnek, mit a vadászó emberek részéről már számtalanszor tapasztaltunk.

Az eset részletei a következők:

Augusztus 15-én megkezdődött a vadászati szezon, az ártatlan nyulcskák, a féltékeny megrebbező foglyok és fúrjecskek tragédiáinak szomorú korszaka. A zámolyi vadászterületet fehérváriak bérliek. Tegnap d. u. öt fehérvári vadász künn puskázott s az est közeledtével hazatértek. Vinciczay Imre városi számvevő, Draskóczy Kálmán szappanos, Ács András Tobak-utcai földmives és Debreczenyi József Palota-utcai korcsmáros este 8 óra tájban egy pohár borra betértek Debreczenyi József korcsmájába, a mely a palotai sorompóval szemben van. A puskákat meg nem vizsgálva, a kocsin hagyták. Ács András 16 éves, András nevű fia, a ki a lovakat hajtotta, a kocsin maradt egy másik hajtógyerekkel. Unalmában elővette a puskákat és csettgetetni kezdte egyiket a másik után. Valahol a ráctemető mögött valaki meggyújtott egy fát, annak az égését nézni kimentek a vámház lakói. Ott volt Geler-

csér Jánosné, egy Budapesten lakó cipész 30 éves felesége karján a 14 hónapos kis Pirooska leányával Nagybatyját, Nyáry József sorompóst jött meglátogatni a Tobak-utcaból. Velük jött még Nyáry József 21 éves leánya, Franciska is. Az est 8 óra után oly sötét volt már, hogy Ács Andris nem látta a fa árnyékában álló csoportot s a puskákkal babrálva, azoknak csövet véletlenül feléjük irányította. A harmadik puskával játszott már, mikor az nagy dörrenéssel elsült. Abban a pillanatban éles sikoltások hallatszóttak. A vámház lakói, valamint a szemközti korcsma vendégei kifutottak s borzadva látták a három sebesültet. A kis Pirooska akkor már végső vonaglásában szenvedett. A puska 10-es, 12-es sörétjeiből 11 szem érte a gyenge kis gyermeket, 8 a gyomrán, mellén és ágyékán, 3 pedig a fején. Rövid pár perc alatt meghalt. Édes anyját, Gelencsér Jánosnét 29 szem serét érte. Ezeknek nagy része a mellébe furdott, több pedig az arcát és fejét roncolta meg. Eleinte öntudatnál volt, de az éj folyamán elvesztette eszméletét, folyton vért köpött, ami annak a jele, hogy tüdejét ériék a lövések. Legkevésbé Nyáry Franciska sebesült meg, akit 5 szem serét ért, de nagyrészt az arcán, különösen az orrán. Rögtön telefonáltak a mentőkért, akik a kis halottat a régi városi kórház hullaházába, édesanyját pedig a Szent György-kórházba szállították. Nyáry Franciskát szülei házában vették ápolás alá.

A végzetes lövés okozója, Ács Andris annyira megrémült borzasztó tettének hatása alatt, hogy előbb sirni kezdett, azután pedig úgy elfutott, hogy nyomára még most sem tudtak akadni. Keresték a szőlő-hegyen, a városban lakó rokonainál, de mindaddig nem került elő. Félő, hogy esetleg kárt tett magában.

A mulasztás természetesen első sorban a vadászokat terheli, a kik bejöttek a városba a nélkül, hogy puskájukból a lövegeket gondosan kiszedték volna. Azután pedig elkövettek azt a hibát, hogy a puskát nem vitték be magukkal, hanem künn a kocsin hagyták. Hogy azonban melyiknek a puskája okozta a szerencsétlenséget, mindeztideig nem sikerült megállapítani. Draskóczy is, Ács is, Vinciczay is, mindahárman erősen állítják, hogy a lövegeket kiszedték a puskájukból, s e szerint a mulasztás őket nem terhelné.

Pataki Ármin dr. és Hercz Oszkár dr. törvényszéki orvosok ma d. e. 11 órakor felboncolták a kis halott holttestét és megállapították, hogy a halált a lövés okozta.

— **Egy régi ügy.** A mult év májusában az Uj Lap-cikkeket között a bognárokról a kik állítólag Lhotka István bognármesternél bérfeltelek ügyében tanácskoztak. A Fejérmegyei Napló nem szólt a dologhoz, csak akkor, mikor a többi lap az Uj Lap ellen támadt. Ezt is csak akkor tette, a mikor Angeli Nándor tanító az Uj Lap cikkeinek informálója és forrása a mint mások előtt, úgy előttünk is határozottan kijelentette, hogy állításai teljesen megfelelnek a valóságnak s éreztük ha kell a bíróság előtt is kész helyt állani. Ekkor irt a Fejérmegyei Napló néhány sort az Uj Lap védelmére s a cikk végén e sorokat irta: *tanácskozások valóban folytak, amelyeknek sallangja az volt, hogy leültek azt, aki velük nem tart.*

E sorok megjelenése után nyilatkozatot kaptunk Kirisits Bódognak, valamint Lhotka Istvánról, amelyben az Uj Lap állításait cáfolták. Tché két állítás állott előttünk, az egyik, amely-

nek adatait Angeli Nándor nyújtotta s amelyekért, mint ő maga ismételten és többek előtt könyívanította, a bíróság előtt is kész helyt állani. A másik állítás Lhotka Istváné, amelyben Angeli Nándor állításait tagadja. Mit tegyünk? Előttünk mindkettő szavahihető, komoly ember volt mindig, de másrészt az az álláspont is fontos volt előttünk, hogy Lhotka Istvánnak és társának teljes joguk van a maguk védelmére. Legigazságosabbnak és legkorrektebbnek tehát úgy találtuk a dolgot, hogy Kirisits Bódognak, valamint Lhotka Istvánnak nyilatkozatait is teljes egészében kiadtuk. A többit ítéje meg a közönség. Lhotka István ezzel nem elégedett meg, hanem pert indított. Angeli Nándor jó ideig tartotta a véleményét, a melyet többek előtt is ismételten állított, a mikor azonban a tárgyalás közeledett volna, megtagadta a helytállást. A fokozatos felelőség alapján a hírlapban megjelent cikk tartalmaért a szerkesztő is felelős lévén, őszintén sajnáljuk, hogy Angeli Nándor ur szavait, ismételten hangsúlyozott állításait komolyan vettük s őszintén sajnáljuk, hogy cikkünk által Lhotka István urról a valóságnak meg nem felelő állítottunk.

— **A máramarosi csodarabbi.** Tegnap óta érdekes vendége van a Magyar király szállodának. Ovícs S: Eisik máramarosmegyei rabbi érkezett ide, ahg egy méter magasságu emberke, aki meglepő biztossággal lát bele az ember multjába, megmondja mindenkinek nevét és életkorát, megfejt gondolatait. Érdekes kis ember ez a gondolatolvasó csodarabbi. Rendkívül kicsi alak aránytalanul nagy fejével, apró lábakkal s kezekkel, komoly mélyrelátó tekintetű. Legutóbb Pozsonyban járt, ahol százával keresték fel az emberek. — Ezt írja egy vidéki lap s ezt hirdeti magáról a csodarabbi. Most már csak az a kérdés, akad-e balek városunkban, aki az ilyen komédiának felül.

— **Véletlen gyilkosság.** Megdöbentő szerencsétlenségről értesülünk a szomszéd Gárdonyiból. A fegyverrel való könnyelmű bánásmód új áldozatot követelt Gárdonyi község legszebb földmivesleányának személyében. Trager Ferenc, Bóné Gyula földbirtokos szőlőpásztorra rendes kerületjét járta, amikor összetalálkozott Moharos Julival. Trager tréfalódni kezdett a leánnyal, aki erre odaszólt neki:

— No löjjön ide, ha van bátorsága.

A fegyver eldőrdült s Moharos Juli agyán találva holtan bukkot a földre. Trager az állítja, nem tudta, hogy töltve van a puska. A csendőrök elfogták.

— **A tolvaj szerencséje.** A kik tegnap 7-8 óra táján a Jókai utcában sétáltak, meghatottsággal vették észre, hogy az egyik ablakon, Steininger Lajos 15 sz. lakása ablakán különféle tárgyak röpültek kifelé. Szajtató csakhamar bőven akadt, olyan még bővebben, a ki kitalálta, hogy itt a nyitott ablakon keresztül bizonyára valami pernahajder végzi a tolvaj manipulációkat, csak olyan ember nem akadt a sok közül, a ki a tettes körmére koppintani mert volna. Lassankint 50—100, sőt némelek szerint 200 ra volt tehető a vitézek száma, a kik a tolvajlást nézték. Végre a legbátrabb közülük elszaladt Steiningerért a kávéházba, hogy jöjjön haza, mert kutya van a kertben. Steininger hazanyargalt s hitta kifelé a tolvajt, de az nem jött ki. Akkor aztán ő merészkedett befelé hozzája, annak azonban volt annyi esze, hogy az ajtón be nem eresztette, hanem amikor nagyon dörömbölték, kiugrott az ablakon s két boával, 2 fekete muffal, egy gyermeksapkával, állítólag 250 korona értékben megugrott. A derék tömeg, amelyben hallomás szerint tulnyomó számban voltak a kellemetlenül kereszteltek — udvariasan utat nyitott neki és meghatva nézte, hogy mint inal az atyai neki a kerek világnak. Ennyi bátorság után a rendőrségnek sem juthat egyéb feladat, minthogy erélyesen úti a bator gonosz nyomát.

— **Lovasberényből.** Albrecht Ferenc és Mihály testvérek szöváltás után összevessztek Kér Józseffel s, úgy elverték, hogy 14 napi gyógykezelésre szorul. A két legény a bíróság előtt számol.

Egy jóházból való fiú Budapesten a tisztviselő-telepen kertés házban kiváló felügyelet mellett a telepi gimnáziumhoz közel teljes ellátásra egy előkelő állami tisztviselőnél elfogadtatik.

Mr. Charles Lyon, ki tizenegy éven át Prof. dr. Arkóvy (fogorvos) asszisztense volt, minden szombaton rendel a „Magyar Király” szállodában.

Szökevény inas. Sajnálatra méltó vendég érkezett csütörtökön délután városunkba. Szabó József 15 éves vörösbérenyi születési inas gyerek, a ki Travecz Károly cipésznél Budapest, VII. ker. Erzsébet körút volt alkalmazva — állítása szerint már nem bírta a sok koplalást s durva bánásmódot, megszökött. Állítását úgy látszik — tényleg is kész volt bebizonyítani, ugyanis a beteges, kimerült inas a budai uton már olyan lett, mint a halál s majd össze eset. Egy jó lelkű házi asszony megajánlta, bevezette erősítő ételt s italt adott neki. Az inas, kipihente az ut fáradalmait s másnap reggel tovább folytatta útját szülőfaluja felé.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. F. Székelyudvarhely. Aggódva gondoltunk arra, hogy Erdély kies bércei közt egyáltalán nem legedez mac a muzsa szellője. Végtelenül örvendünk, hogy az ellenkezőről meg tudtál győzni. De csak egy kicsinyeg. Ez nem elég. Az igéret többre is szól. Mindenesetre olyanra is volna szükségünk, mint a mlyoneket a multban is küldtél és amit meg is kaptunk. Üdv-mindenkinek a többiktől.

M-a. Hétfőn levél megy.

Anyakönyvi statisztika.

1908. augusztus hó 7-től augusztus hó 22-ig.

Születés. Született: 30 törvényes fiú, 15 leány, 1 törvénytelen fiú, 1 leány, halvaszületett törvényes fiú 1, leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 48.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 6, törvényes fiú, 5 leány, 7 éven felüli 7 férfi, 6 nő. Összesen 24.

E szerint a születés a halálozást 24-el mulja felül.

Elhaltak. Vundele Ilona r. k. 22 hónapos, Simor-utca 7. — Pali Anna r. k. 14 éves, Rác-utca 17. — Kis György r. k. vendégfős, 80 éves, Palotai-utca 67. — Kéri Mihály r. k. 75 éves, kisbirtokos, Széchenyi-utca 100. — Csuri Etel r. k. 15 éves, Bndapest. — Tanczer György r. k. 7 éves, Templom-köz 5. — Berényi Zsigmond izr. kereskedő-segéd, Rác-utca 41. — Máté László r. k. 10 hónapos. — Botos Mihály r. k. hónapos, Zámoly-utca 34. — Tóke István r. k. 4 éves, Ráchehy 1210. — Pap Erzsébet r. k. 13 hónapos. — Varga Istvánné, László Mária, r. k. 31 éves, Maroshegy. — Mészöly Gábor r. k. 17 hónapos, Palotai-utca 67. — Özv. Nagy Imréné, Foris Juliana. — Bencsik Erzsébet r. k. 5 éves, Szárca-utca 28. — Bódis György r. k. magánzó, 70 éves, Ráchehy 1119. — Weisz Sámuelné, Weisz Róza, izr. 50 éves, Vásár-tér 12. — Turkán Ferenc r. k. 12 éves, Sár-utca 4. — Özv. Vámos Gyuláné, Fodor Johanna, ref. 52 éves. — Szatmári János r. k. 1 hónapos, Forgó-utca 13. — Lévai Ilona r. k. 2 éves, Ösz-utca 16. — Herman Mária r. k. 18 hónapos, Kecskemét-utca 35. — Laufonauer Antal r. k. aggintézetű gondnok, 56 éves, Rákóczi-utca 14. — Ráb Mátyás r. k. 6 hónapos, (Százhalombatta, Fejérm.) Olaj-u. 5.

Pályázat.

A zirci apátság előszállási uradalma-hoz tartozó Kelemenhalom-püsztán betöltendő új

vándortanítói

állomásra pályázat nyitattik a következő járandóságok mellett: készpénz 400 k. buza 9-36 q. rozs 7-20 q. árpa 6-20 q, két darab mustarbirka, két darab tehén és nyolc drb. sertéstartás, 34 kgr. kőso, tiz köbmt. tűzifa, két hold tengeri, s egy hold kender-föld, összesen 622 k. 72 f. értékben, továbbá időszerinti korpótlék, két szobás lakás a szükséges melléépületekkel és kert.

Megjegyezzük, hogy a járandóságok évről-évről részletekben, előlegesen adátanak ki. A pályázó folyamodványát méltóságos és főtisztelendő Vajda Odón zirci apáturhoz címezve a ff. plebániahivatalnak „Előszállás. Fejérmegye.” folyó évi szeptember 8-ig küldje el, mellékelvén keresztelő-levelét, képesítő oklevelét, házassági kivonatát, működési, orvosi s erkölcsi bizonyítványait. A kinevezendő tanító állását legkésőbb f. é. szept. 27-ikéig tartozik elfoglalni.

Előszállás 1908. aug. 18:

Mészáros Amand,
h. pleb.

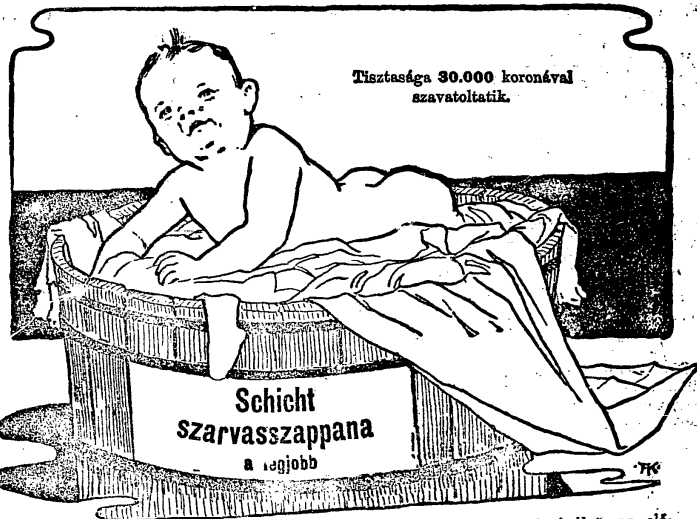
VÉDJEGY.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

Az eredeti Singer-varrógépnek valódi árusítói ezen védjeggyel ismerhetők fel.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Schicht
szarvasszappana
a legjobb

Schicht szarvas jegyű szappánát rendkívül kitűnő tulajdonságainál fogva előnyösen használhatjuk minden elgondolható mosási célra: személynál, szőnyegmosásra, konyhadények, bútörök, finomabb és durva. teher és szines vászonemtek mosására, konyhadények, bútörök, szőnyegek, háziállatok tisztítására stb. stb. A legjobb kiválasztott nyersanyagokból lesz előállítva.

Mielőtt
Szemből, Jótállás, v. ágytálat
KÖLÖCSÖN
hírt int. k. c. r. k.
Kérjen díjtalanul prospektust.
MELLER L. EGYED
BUDAPEST,
IX. Lónyay-utca 7.
Többszámú-telefonon
46-31.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ

CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiú tanulónak felvételik.

Szőlő eladás.

Az úgynevezett Ráchegyen levő 18 oktályos szőlőmet, mely áll 2 prészából, 2 pincéből, hozzá 2 prés, 100 hektó boroshordó, továbbá gyümölcsös parkja, kutja és külön bejárata. A szőlő a lehető legjobb karban van, az idei termést 100-120 hektóra lehet becsülni. Komoly vevő tudakozóghat levélben vagy személyesen. Felcsút, Borbála-major

Németh Jánosnál.

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a
Dr. ASCHENBRANDT-féle

Bordói-por

amint azt úgy a külföldi mint kilenc éves hazai tapasztalatok igazolják. Nem perzsel! Jól tapad! A fecskenöket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!
A lisztharmat legbiztosabb gyógy- és óvszere a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

Rézken-por

mely a szőlőt az antraknózis ellen is megvédi.

A porok arai Budapesten:

50 kg. zsákban kg.-kint	bordói-por 72 f.
10 és 5 " " "	bordói-por 76 " "
2 " " "	bordói-por 77 " "
50 kg. zsákban kg.-kint	rézkenpor 45 f.
10 és 5 " " "	rézkenpor 49 " "
2 " " "	rézkenpor 50 " "

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet megelőző megrendélni. A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető:
Flits Pál és Fianál Székesfehérvár.
Kováts Pálnál Székesfehérvár.
Szigethy Testvéreknel Székesfehérvár.
Déri János és Fianál Ercsi.

LEGJOBB CIPŐTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legrompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. **NIGRIN** egészségi szempontból melegen ajánlható, mert **NIGRIN** folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kiparólgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Felhívás!

Miután számtalan kül- és belföldi próba véglegesen igazolja, hogy

jó minőségű műtrágya

használatával ugyanazon földről könnyen lehet az eddigi évi terméseket megduplázni, elhatároztuk, hogy az őszi vetések alá az idén is, úgy mint előző években fogunk hozatni műtrágyát.

Kérjük azonban az igen t. vevőinket, hogy szükségletüket már előre fő- vagy fiókküzlétünkben előjegyeztetni kegyeskedjenek.

Ker. Fogyasztási Szövetkezet
Igazgatósága.

HIRTLING PAL
KOCSIGYÁRTÓ,

Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár. Raktár: Simor-utca 35.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész **kocsi raktáromat**. Továbbá ajánlom ujonnan berendezett **bognár üzletemet**, készletbe tartok mindennemű **hintó és hajtó kocsi korbákat, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket** a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.

Kovács, bognár és kocsifényező
tanulók felvételinek.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon, mint bármely külföldi államban forduljon a
„Szabadalmi Ujság”
szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. Kérje a SZABADALMI UJSÁG ingyen mutatványszámát. 1100.

Keil-lakk

legkittünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasure” fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Székesfehérvárott: Flits Pál és Langraf Gábor és Fia Jókai-utca.
Bicske: Keller Szilárd.
Sárbogárd: Braun Miksa.
Veszprém: Bakos Kálmán.

Alba Mozgófényképszínház a vásártéren.

Előadás kezdete este fél 9 órakor. Vasárnap és ünnepnap két előadás, este 7 és 9 órakor.